Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 10. 2014, sp. zn. 3 Tz 45/2014, ECLI:CZ:NS:2014:3.TZ.45.2014.1

Číslo: 27/2015

Právní věta:

Jestliže v trestním řízení byli k podání jednoho znaleckého posudku přibráni nejméně dva znalci, zvyšuje se paušální částka nákladů trestního řízení stanovená podle § 1 vyhlášky č. 312/1995 Sb., kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, ve znění pozdějších předpisů, o částku 7000 Kč (§ 3 písm. a/ citované vyhlášky). O stejnou částku (tj. pouze o částku 7000 Kč) se náklady stanovené podle § 1 této vyhlášky zvyšují i tehdy, byly-li ve věci podány dva znalecké posudky (popřípadě i více znaleckých posudků), přičemž k vypracování každého z nich byli přibráni nejméně dva znalci.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 08.10.2014

Spisová značka: 3 Tz 45/2014

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada nákladů trestního řízení

Předpisy: §18 Zákona č. 262/2006 Sb.
§338 Zákona č. 262/2006 Sb.
§35 Zákona č. 262/2006 Sb.
§39 Zákona č. 40/1964 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podala ministryně spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného J. V. proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. 46 T 2/2013, vyslovil, že napadeným usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 152 odst. 1 písm. e) tr. ř. a v § 3 písm. a) vyhl. Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb. v neprospěch obviněného J. V., napadané usnesení zrušil a ve věci sám rozhodl.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 5.2013, sp. zn. 46 T 2/2013, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 2013, sp. zn. 7 To 80/2013, byl obviněný J. V. uznán vinným ze

spáchání zvlášť závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 tr. zákoníku, za což byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 14 (čtrnácti) let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. 46 T 2/2013, bylo rozhodnuto podle § 152 odst. 1 písm. e) tr. ř. tak, že odsouzený J. V. je povinen nahradit České republice na účet Městského soudu v Praze náklady trestního řízení ve výši 20 000 Kč. Usnesení nabylo právní moci jeho vydáním, neboť zákon nepřipouští proti takovému usnesení stížnost.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. 46 T 2/2013, podala ministryně spravedlnosti České republiky podle § 266 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného J. V. Podle jejího názoru napadeným rozhodnutím došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného v ustanovení § 152 odst. 1 písm. e) tr. ř. a v § 3 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“).

Stěžovatelka ve svém mimořádném opravném prostředku především poukázala na ustanovení § 1 písm. c) a § 3 písm. a) vyhlášky.

Městský soud v Praze v předmětném usnesení správně uvedl, že podle § 1 písm. c) vyhlášky, kterou se stanoví paušální částka nákladů trestního řízení, náleží státu za toto řízení, které bylo vedeno před krajským soudem, paušální částka ve výši 6000 Kč. Nicméně poté chybně interpretoval § 3 vyhlášky, když konstatoval, že pokud byly vypracovány 2 znalecké posudky, k jejichž vypracování byli přibráni vždy nejméně dva znalci, zvyšují se náklady trestního řízení o 7000 Kč za každý takový znalecký posudek. Správná interpretace tohoto ustanovení je však taková, že se paušální částka (v tomto případě ve výši 6000 Kč) zvyšuje o částku 7000 Kč, jestliže byli v trestním řízení přibráni k podání znaleckého posudku (či znaleckých posudků) nejméně dva znalci. Jelikož byla naplněna pluralita znalců, a sice že byli přizváni nejméně dva znalci, měla být paušální částka 6000 Kč zvýšena o 7000 Kč, tudíž měly náklady trestního řízení správně činit 13 000 Kč. Vzhledem k tomu, že obviněnému byla uložena povinnost nahradit částku ve výši 20 000 Kč, tedy o 7000 Kč vyšší, nežli stanovuje zákon.

S odkazem na shora uvedené ministryně spravedlnosti navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil namítané porušení zákona, k němuž došlo v neprospěch obviněného, a aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil a dále zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř. a sám ve věci rozhodl.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a shledal, že zákon byl porušen.

Podle § 152 odst. 1 písm. e) tr. ř. byl-li obžalovaný pravomocně uznán vinným, je povinen nahradit státu paušální částkou ostatní náklady, jež nese stát.

Podle § 152 odst. 3 tr. ř. paušální částku uvedenou v odstavci 1 písm. e) stanoví obecně závazným právním předpisem ministerstvo spravedlnosti.

Podle § 1 odst. 1 písm. c) vyhlášky paušální částka nákladů trestního řízení činí ve věcech, v nichž řízení v prvním stupni bylo vedeno před krajským soudem, 6000 Kč.

Podle § 3 písm. a) vyhlášky jestliže byl v trestním řízení podán znalecký posudek, zvyšuje se paušální částka nákladů trestního řízení stanovená podle § 1, byli-li přibráni k podání znaleckého posudku nejméně dva znalci, o částku 7000 Kč.

Jak vyplývá ze spisového materiálu obviněný J. V. byl stíhán usnesením Policie České republiky Krajské ředitelství policie hl. města Prahy ze dne 12. 7. 2012, č. j. KRPA-88513/TČ-2012-000071, pro spáchání zvlášť závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. i) tr. zákoníku. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2013, sp. zn. 46 T 2/2013, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 9. 2013, sp. zn. 7 To 80/2013, byl obviněný J. V. pravomocně uznán vinným ze spáchání zvlášť závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 tr. zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání14 (čtrnácti) let, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. V této trestní věci byly opatřením Policie ČR Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy dne 20. 8. 2012, č. j. KRPA-88513/TČ-2012-000071, přibráni dva znalci z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie, psychologie, kteří příslušný znalecký posudek vypracovali. Dalším opatřením Policie ČR Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy dne 12. 7. 2012, č. j. KRPA-88513/TČ-2012-000071, byli přibráni tři znalci z oboru zdravotnictví odvětví soudní lékařství, kteří také příslušný znalecký posudek vypracovali.

Z obsahu přezkoumávaného spisu je zřejmé, že v této trestní věci byly vyhotoveny dva znalecké posudky, k jejichž vypracování orgány činné v trestním řízení přibraly vždy nejméně dva znalce.

Podle § 12 odst. 4 tr. ř. se krajským soudem rozumí Městský soud v Praze. Obviněnému byla v souladu s ustanovením § 1 odst. 1 písm. c) vyhlášky správně uložena povinnost k náhradě nákladů trestního řízení ve výši 6000 Kč. Ve věci byly vyhotoveny 2 znalecké posudky, k jejichž vypracování byli přibráni vždy nejméně dva znalci. Městský soud v Praze při aplikaci ustanovení § 3 písm. a) vyhlášky konstatoval, že ve věci byly vypracovány dva znalecké posudky, k jejichž vypracování orgány činné v trestním řízení přibraly vždy nejméně dva znalce, a proto obviněnému zvýšil paušální částku nákladů trestního řízení za každý znalecký posudek zvlášť, tzn. celkem o 14 000 Kč.

Jak již bylo uvedeno shora ustanovení § 3 písm. a) vyhlášky vychází pro zvýšení paušální částky z vypracování znaleckého posudku (znalecký posudek musí být vyhotoven pro účely konkrétního trestního řízení nebo kdy reálné náklady řízení vzniknou alespoň v souvislosti s účastí znalce při hlavním líčení a proplacením znalečného), resp. počtu znalců přibraných k vypracování znaleckého posudku. Nejvyšší soud v této souvislosti konstatuje, že vyhláška odvíjí zvýšení paušální částky nákladů trestního řízení od podání znaleckého posudku, přičemž nerozlišuje, zda byl v této konkrétní věci vypracován jeden nebo více znaleckých posudků, nýbrž zda byl k vypracování znaleckého posudku přibrán jeden nebo více znalců. Z výše uvedeného vyplývá, že byť byly v trestní věci obviněného J. V. vyhotoveny dva znalecké posudky, k jejichž vypracování orgány činné v trestním řízení přibraly vždy nejméně dva znalce, bylo možné v souladu s § 3 písm. a) vyhlášky zvýšit paušální částku nákladů trestního řízení stanovenou podle § 1 vyhlášky pouze o částku 7000 Kč.

Pokud Městský soud v Praze uložil obviněnému J. V. povinnost nahradit náklady řízení ve výši 20 000 Kč postupoval v rozporu s ustanoveními § 152 odst. 1 písm. e), odst. 3 tr. ř. a § 3 písm. a) vyhlášky, když pro uložení povinnosti náhrady nákladů v této výši nebyly splněny zákonné předpoklady vymezené těmito ustanoveními.

Nejvyšší soud proto podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že pravomocným usnesením Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2013, sp. zn. 46 T 2/2013, byl porušen zákon v ustanovení § 152 odst. 1 písm. e) tr. ř. a v § 3 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v neprospěch obviněného J. V.

Podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil. Zároveň zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Nejvyšší soud věc poté podle § 271 odst. 1 tr. ř. také sám hned rozhodl, neboť bylo možno učinit

rozhodnutí na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozhodnutí jinak správně zjištěn. Obviněného J. V. pak zavázal podle § 152 odst. 1 písm. e) tr. ř. a § 1 odst. 1 písm. c) a § 3 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 312/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaplatit České republice na účet Městského soudu v Praze do patnácti dnů náklady trestního řízení stanovené paušální částkou ve výši 13 000 Kč.